

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie

<https://warszawa.wios.gov.pl/pl/aktualnosci-i-komunika/komunikaty/903,KOMUNIKAT-MAZOWIECKIEGO-WOJEWODZKIEGO-INSPEKTORA-OCHRONY-SRODOWISKA-z-dnia-21-11.html>
07.05.2024, 06:27

Strona znajduje się w archiwum.

21.11.2013

KOMUNIKAT MAZOWIECKIEGO WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA z dnia 21. 11. 2013 r. w sprawie organów administracji publicznej właściwych do kontroli działalności, polegającej na wydobywaniu kopalin pospolitych z tzw. małych złóż oraz rekultywacji

W związku z licznymi w ostatnim czasie sygnałami ze strony mediów, a także kierowanymi bezpośrednio do Inspekcji interwencjami, dotyczącymi nielegalnego pozbywania się odpadów pod pretekstem rekultywacji wyeksploatowanych żwirowisk, Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska ponownie przypomina o zasadach nadzoru w tym obszarze ochrony środowiska.

Organami administracji publicznej, realizującymi zadania i posiadającymi kompetencje związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, polegającej na wydobywaniu kopalin pospolitych z tzw. małych złóż, są starostowie i dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych, stosownie do przepisów *ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. - Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. Nr 163, poz. 981), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.. Organem właściwym w sprawach ochrony gruntów rolnych jest starosta, a gruntów leśnych - dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych, z wyjątkiem obszarów parków narodowych, gdzie właściwym jest dyrektor parku. Wynika to z przepisów art. 5 *ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (Dz. U. z 2013r. poz. 1205). Organem właściwym w sprawach nielegalnych wysypisk odpadów na powierzchni ziemi, w tym w nieeksploatowanych wyrobiskach odkrywkowych jest wójt, burmistrz, prezydent miasta.

Inspekcja Ochrony Środowiska nie ma żadnych kompetencji w odniesieniu do kontroli legalnego bądź nielegalnego wydobywania kopalin pospolitych z tzw. małych złóż, jak również w stosunku do rekultywacji terenów po tej eksploatacji.

Starosta udziela koncesji na wydobywanie kopalin pospolitych ze złóż (art. 22 ust. 2 *ustawy - Prawo geologiczne i górnicze*), jeżeli jednocześnie są spełnione następujące wymagania: obszar zamierzonej działalności nie przekracza 2 ha, wydobywanie kopaliny ze złoża w roku kalendarzowym

nie przekroczy 20 000 m³, działalność będzie prowadzona bez użycia materiałów wybuchowych. W przypadku wykonywania działalności polegającej na wydobywaniu kopaliny ze złoża bez posiadania koncesji albo z rażącym naruszeniem warunków określonych w koncesji, starosta ustala, w drodze decyzji opłatę w wysokości czterdziestokrotnej (art. 140 ust. 3 pkt 3 *ustawy - Prawo geologiczne i górnictwo*) stawki opłaty eksploatacyjnej dla danego rodzaju kopaliny, pomnożonej przez ilość wydobytej w ten sposób kopaliny.

W przypadku likwidacji zakładu górniczego, w całości lub w części, przedsiębiorca jest między innymi obowiązany do przedsięwzięcia niezbędnych środków w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji gruntów po działalności górniczej. Likwidacja zakładu górniczego odbywa się w ramach wykonywanej przez przedsiębiorcę działalności, na podstawie posiadanej przez niego koncesji i dokumentacji noszącej nazwę „plan ruchu likwidowanego zakładu górniczego”. Do rekultywacji gruntów stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, a organami właściwymi do nadzoru są dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych i starostowie, każdy w zakresie swojej właściwości wynikającej z art. 22 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz z art. 129 i 168 ustawy *Prawo geologiczne i górnictwo*.

Decyzje w sprawach rekultywacji i zagospodarowania wydaje starosta, po zasięgnięciu opinii dyrektora właściwego terenowo okręgowego urzędu górniczego - w odniesieniu do działalności górniczej, dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych lub dyrektora parku narodowego - w odniesieniu do gruntów o projektowanym leśnym kierunku rekultywacji, wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

Rekultywacji gruntów rolnych zdewastowanych lub zdegradowanych przez nieustalone osoby, w wyniku klęsk żywiołowych lub ruchów masowych ziemi, dokonuje właściwy organ (starosta, dyrektor RDLP, dyrektor PN) przy wykorzystaniu środków pochodzących ze źródeł, określonych w ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Wypełnianie terenów niekorzystnie przekształconych, takich jak zapadliska, nieeksploatowane wyrobiska odkrywkowe lub części tych wyrobisk może się odbywać z wykorzystaniem odpadów na podstawie odpowiedniej decyzji administracyjnej, pod warunkiem spełnienia wymagań, określonych w *rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 marca 2006 r. w sprawie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów poza instalacjami i urządzeniami* (Dz. U. Nr 49, poz. 356).

Niektóre rodzaje odpadów mogą być wykorzystane w procesach odzysku, polegających na rekultywacji wyrobisk odkrywkowych:

17 01 01 - odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów,

17 01 02 - gruz ceglany,

ex 17 01 03 - odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia,

ex 17 01 07 - zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06,

17 05 04 - gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03,

19 12 09 - minerały (np. piasek, kamienie),

20 02 02 - gleba i ziemia, w tym kamienie.

Kontrola odkrywkowych wyrobisk górniczych, w których podmiot nielegalnie wydobywający kopalinę albo inni nieznani sprawcy dokonują gromadzenia odpadów - nie należy do przedmiotu *ustawy* -

Prawo geologiczne i górnicze, a zatem i do właściwości określonych w niej organów. Takie tereny powinny być klasyfikowane jako nielegalne miejsca nie przeznaczone do składowania odpadów. W tym przypadku, zgodnie z *ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2012 r. poz. 391, z późn. zm.) oraz *ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach* (Dz. U. z 2013 r. poz. 21), organem właściwym jest wójt, burmistrz, prezydent miasta lub regionalny dyrektor ochrony środowiska.

W przypadku gromadzenia odpadów w odkrywkowych wyrobiskach górniczych, organem właściwym jest wójt, burmistrz albo prezydent miasta, którego kompetencje w tym zakresie wynikają z art. 26 *ustawy o odpadach*.

Jak wspomniano wyżej, Inspekcja Ochrony Środowiska nie ma żadnych kompetencji w odniesieniu do kontroli nielegalnego wydobywania kopalin pospolitych z tzw. małych złóż, jak również w stosunku do rekultywacji terenów po tej eksploatacji. Natomiast, jeżeli w wyniku kontroli wójt, burmistrz lub prezydent miasta albo starosta stwierdzą naruszenie przepisów o ochronie środowiska na skutek wykonywania działalności gospodarczej, wówczas organy te występują do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska w trybie art. 379 ust. 5 *ustawy - Prawo ochrony środowiska*, o podjęcie odpowiednich działań, będących w jego kompetencji, przekazując dokumentację sprawy. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska może wówczas zdecydować o podjęciu kontroli przedsiębiorcy, którego działalność prowadzona jest z naruszeniem przepisów, w tym np. ustawy o odpadach. Jak wynika z art. 194 *ustawy o odpadach*, wojewódzki inspektor ochrony środowiska wymierza administracyjną karę pieniężną w wysokości od 1000 do 1000000 zł za gospodarowanie odpadami niezgodnie z posiadany zezwoleniem. Dotyczy to między innymi przypadku, kiedy do rekultywacji terenów po wydobywaniu kopalin pospolitych z tzw. małych złóż zostały użyte odpady inne, niż wymienione w posiadany zezwoleniu na odzysk. Właściciel terenu wyrobiska musi liczyć się z tym, że przyjmując odpady do rekultywacji, ponosi za nie pełną odpowiedzialność i to on zostanie ukarany przez WIOŚ wspomnianą wyżej karą do wysokości nawet miliona złotych.

Ponadto, na podstawie art. 32 ust. 1 pkt 6 *ustawy o odpadach*, wojewódzki inspektor ochrony środowiska może, kierując się stopniem zagrożenia dla środowiska, wstrzymać działalność posiadacza odpadów w przypadku naruszenia zakazu przetwarzania odpadów poza instalacjami lub urządzeniami.

Ujawnione przykłady nielegalnego pozbywania się odpadów w zwirowiskach i kopalniach piasku:

1. Wyrobisko piasku Sołtyków - Radom

2. Kopalnia piasku Olszewice k/Kałuszyna

3. Wyrobisko żwiru w okolicach Makowa Mazowieckiego

4. Kopalnia kruszywa Łęczno - województwo łódzkie, dokąd trafiły odpady z mazowieckiego

